

Par IKP ātro novērtējumu 2021.gada 1.ceturksnī

Gada sākumā ekonomikā saglabājās mērens kritums, turpmākajos mēnešos situācija pakāpeniski uzlabosies

Saskaņā ar Centrālās statistikas pārvaldes veikto iekšzemes kopprodukta (IKP) ātro novērtējumu 2021.gada 1.ceturksnī IKP bija par 2,2% mazāks nekā pirms gada. Ražojošās nozarēs apjomi 1.ceturksnī bija par 1,3% mazāki nekā pirms gada, savukārt pakalpojumu nozarēs kritums bijis straujāks – par 4 procentiem.

Ņemot vērā sarežģīto epidemioloģisko situāciju un ieviestos ierobežojumus, šī gada sākumā ekonomika turpināja sarukt. Kopš pandēmijas radītā ekonomikas šoka pagājušajā gada martā-maijā, krituma tempi nākošajos ceturkšņos nav pārsnieguši 3%.

Tas norāda, ka **lielā mērā nozares un uzņēmumi spēja pielāgoties jaunajiem apstākļiem. Tāpat arī būtisks devums ekonomikas stabilizēšanā bija sniegtajam valsts atbalstam** - gan dīkstāves un subsidēto darba vietu pabalstam, gan apgrozāmo līdzekļu grantam uzņēmumiem, kuri ierobežojumu dēļ nedrīkstēja veikt saimniecisko darbību.

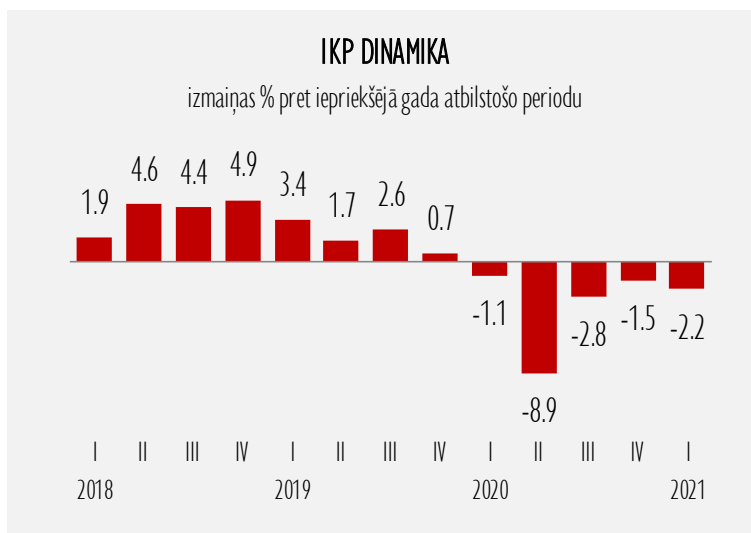
Š.g. 1.ceturksnī smagākā situācija ekonomikā bija janvārī, kad kritumu varēja novērot praktiski visās pakalpojumu nozarēs, kā arī saruka preču eksporta un rūpniecības ražošanas apjomi, kas lielā mērā mazināja ekonomikas kritumu aizvadītajā gadā.

Savukārt **kopš februāra ir atsācies eksporta kāpums (+7.5%). Martā ir audzis mazumtirdzniecības nozares apgrozījums (+4,1%)**, kas ir pirmais pieaugums gada griezumā kopš pagājušā gada novembra. Lielā mērā to sekmēja tirdzniecības ierobežojumu sakārtošana un atteikšanās no pieejamo preču sarakstiem, vienlaikus nodrošinot vīrusa izplatību ierobežojošu pasākumu ieviešanu. Atsākoties pavasara sezonas darbiem, kopš marta vidus mazinās arī bezdarba līmenis.

Līdz ar vakcinācijas tempu uzņemšanu ir uzlabojušās izredzes ātrāk pārvarēt Covid-19 pandēmiju, taču tuvākā laika perspektīvas joprojām ir ļoti neskaidras, jo epidemioloģiska situācija pēdējās nedēļās tomēr ir ar tendenci pasliktināties. **Svarīgi ir nodrošināt strauju vakcināciju un Covid-19 saslimušo ārstēšanu, kā arī epidemioloģisko pasākumu ieviešanu** – tam visam ir tieša ietekme uz ekonomikas attīstību gan īstermiņā, gan vidējā termiņā.

“Prioritāte ir Covid-19 pandēmijas dēļ cietušā biznesa saglabāšana, lai tas, beidzoties valsts noteiktajiem ierobežojumiem, spētu ātri atsākt savu darbu. Valdība ir apstiprināti grozījumi apgrozāmo līdzekļu granta atbalstā, lai to saņemtu uzņēmumi un nozares, kas tiešā veidā cieš no Covid-19 ieviestajiem ierobežojumiem. Tāpat paralēli jāstrādā pie jauniem atbalsta veidiem eksportējošo un augušo uzņēmumu konkurētspējas stiprināšanai, jo īpaši tagad, kad saasinās cīņa par eksporta tirgiem globālajā mērogā,” uzsver **ekonomikas ministrs Jānis Vitenbergs**.

Līdz ar pavasari, paredzams, ka ekonomiskā aktivitāte pakāpeniski palielināsies. Pie tam pozitīva ietekme būs arī bāzes efektam – situācija šogad būs labāka nekā pērn. Vienlaikus nozaru griezumā tendences būs dažādas. Piemēram atsevišķas nozares jau tagad ir sasniegušas un pat pārsniegušas pirmskrīzes - 2019.gada līmeni, savukārt citām nozarēm būs nepieciešams ilgāks laiks, lai atgrieztos pirms pandēmijas līmenī. Ekonomikas

ministrijas bāzes scenārija prognozes liecina, ka kopumā 2021.gadā ekonomikas izaugsme var pārsniegt 3 procentus.